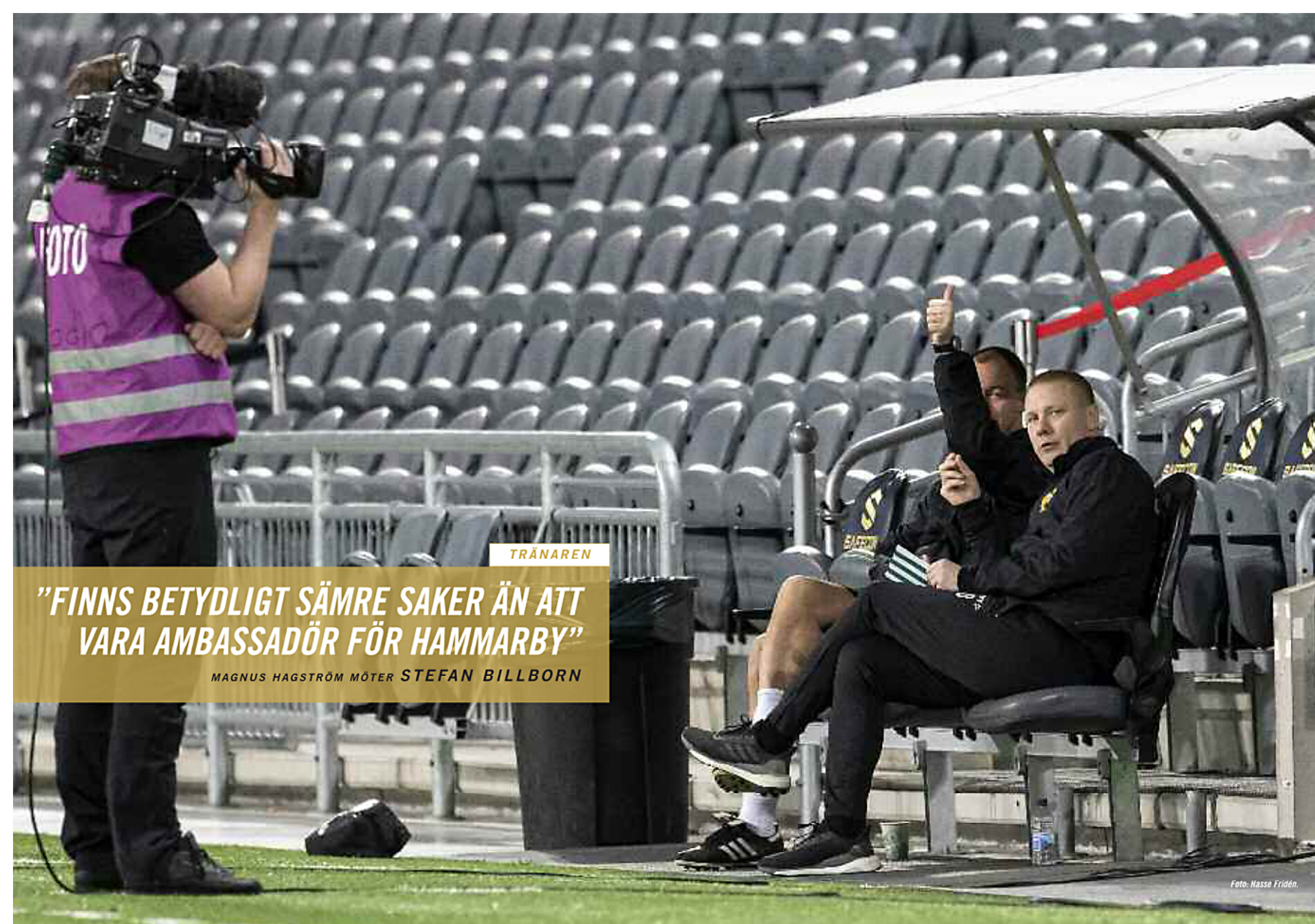

TRÄNAREN

"FINNS BETYDLIGT SÄMRE SAKER ÄN ATT VARA AMBASSADÖR FÖR HAMMARBY"

MAGNUS HAGSTRÖM MÖTER **STEFAN BILLBORN**

Uppdraget verkar enkelt: som fotbollstränare ska du ta ut ett lag och coacha det till framgång. Men bryter man ned det så har Stefan Billborn många uppdragsgivare med skilda intressen. Och de ska alla hållas glada.

■ På ett sätt kan man säga att vi supportrar är tefan Billborns arbetsgivare. Utan oss fanns inte hans jobb och vårt förtroende är en parameter som inte går att bortse från. Men den direkta arbetsgivarfunktionen ligger förstås hos de överordnade – sportchef och vd för Hammarby Fotboll AB. Därtill kommer en marknadsavdelning och en scoutingorganisation. Och föreningen, vars styrelse tar beslut som de nställda förväntas leva upp till. Samt en stor spelartrupp som består av individer med sin egen karriär att tänka på. Vi har alla lite olika intressen.

Vi supportrar vill gärna ha en tillgänglig tränare som ställer upp i våra poddar, sajter och andra supporterrelaterade sammanhang. Sportchefen har investerat i en spelartrupp som han troligen vill se utnyttjad på ett visst sätt. Talangscouten vill se sitt arbete bära frukt. Marknadsavdelningen har (förhoppningsvis) ingen direkt åverkan på Billborns jobb men vill så klart använda spelartruppen i reklamsammanhang och verka därmed också på det dagliga jobbet. Föreningen har helhetsansvar och avgör tränarens framtid.

Vad gäller spelarna finns ett populärt uttryck om att tränaren kan "förlora omklädningsrummet" vilket skulle innebära att truppen tappat förtroendet för sin tränare.

– Den som är bäst för stunden ska spela, säger tefan Billborn om den sistnämnda situationen är Supportrarnas Magasin träffar honom inför isongen. Men utvecklar också sina tankar:

– Samtidigt känner man att kan en ung kille bli bättre på kort sikt, till exempel genom att spela fem matcher, då finns en uppsida. Förra isongen fick Aimar Sher spela i konkurrens med Abbe Khalili, Darijan Bojanic, Jeppe Andersen och Junior. Han var så bra att de andra spelarna accepterade valet, även om de inte höll med så köpte de min uttagning. Min tanke var att ingen kommer att ifrågasätta beslutet om fem matcher. I det fallet ser man både framåt och till nuet, men det går inte att spela en kille bara för att han är ung och lovande.

I en lagidrott som fotboll finns alltid en gruppdynamik. Som ändras vartefter, givetvis beroende på vilka som ingår i truppen men också beroende på resultat. I år har vi från flera håll hört att stämningen i laget är annorlunda jämfört med förra säsongen, att det i årets trupp finns ett annat "go".

– Känslan är annorlunda, och det är mycket en produkt av förra året. Då var det många som inte kom ur startgrupparna, vi jagade hela säsongen och fick ingen rytm. I år är det många som har revanschlusta. Vi har också lite nya idéer om hur vi ska spela. När jag kom in 2018 ärvde jag ett lag och hade en idé om hur jag skulle få ut max av dem. Och jämför man med 2019 så är ingen kvar av de offensiva spelare som spelade mest frekvent, det gör att vi får tänka lite annorlunda. Ludwigson och Selmani är andra spelartyper än Kaca och Tankovic till exempel. Hur gör vi för att de blir som bäst?

När det gäller gruppdynamiken handlar det inte enbart om vad hur olika spelare agerar på planen. Det finns andra parametrar, "mjukare värden" om man vill uttrycka det så, när man ska bygga gemenskap i en grupp på 20–25 personer.

– Förra året saknade vi Mats Solheim. Oavsett arbetsplats är det viktigt med dem som överbryggar de smågrupper som alltid finns och Mats var en sådan personlighet. Framför allt är det viktigt att få in de unga spelarna i gemenskapen. David Fällman har också den sidan. Generellt skulle jag säga att man trivs i Bajen och känner att det är en miljö där man når resultat tillsammans och utvecklas.

För att en spelargrupp ska fungera maximalt bra menar Stefan att man behöver ha rätt karaktär på de spelare som får ungefär fem matcher på en säsong.

– I truppen finns en kategori på 12–16 spelare som omedelbart aspirerar på en plats i startelvan. De som får fem matcher på en säsong kan vara antingen väldigt unga och känna att de är på väg, eller också sådana som varit med ett tag och kanske ser en möjlighet att komma tillbaka.

Pressträff på Nya Söderstadion i början av mars 2021. Foto: Jesper Zerman/Bildbyrå.

Men kategorin utanför startelvan orkar bara bidra en viss tid, det är viktigt att de känner att de kan påverka sin plats i hierarkien.

Billborn nämner just Solheim som ett intressant exempel på en spelare som höjde sin nivå fast han var fyllda 30.

– Vid något tillfälle sa han "Jag har inte spelat en premiär på sju år, men i andra matchen kommer jag att spela". Han är som en schweizisk armékniv och vet sitt värde.

Efter förra säsongen följde en ganska tuff period för samtliga som är inblandade i ledningen av det rent sportsliga inom Hammarby Fotboll. Fram till 21 december var det mycket dokumentation och utvärderingsarbete. Ingen var nöjd med säsongen som slutade med en allsvensk åttondeplacering och respass i cupens kvartsfinal. Stefan Billborn medger att de i tränarteamet, han och Jocke Björklund, fick något av en uppsträckning. Men säger också att det var ganska många som fick skarpa utvärderingar.

– Det har varit ord och inga visor men vi har också hela tiden känt support från klubben. Framför allt har jag och Jocke höga krav på oss själva. Efter säsongen funderade vi båda på vilka vägar vi skulle gå. Vid sådana tillfällen bollar man vilka spelare som drar fördel av att vi spelar

på ett visst sätt. När vi kom fram till hur vi ville göra lade vi fram det till Jesper Jansson som tyckte "tror ni på det här så kör vi så".

Det är alltså inte så att sportchefen beordrar tränarteamet att laget ska spela på ett visst sätt. Och Billborn själv har inga problem med att gå ifrån det som han trodde på i ett tidigare skede, det ser han mest som en möjlighet att utvecklas. Han menar att han är tio gånger bättre tränare i dag än när han kom till Hammarby.

– Men hur vi än gör så är det viktigt för mig att vår identitet ska vara ett offensivt lag som vill dominera genom bollinnehav. I det 4-3-3 som vi spelar nu – och gjorde redan förra året vid vissa tillfällen – vill vi ha forwardstyper längst fram snarare än mittfältstyper.

En sak som blivit aktuell inför denna säsong är målvaktsfrågan. I praktiken har Hammarby tre starka målvakter som alla skulle kunna spelas, men av lite olika skäl. Billborn berättar att det är bestämt att 18-årige Oliver Dovin kommer att vara en av två målvakter i truppen vid varje laguttagning, och att han redan nu är på en sådan nivå att han fajtas om platsen i startelvan. Vilket gör att David Ousted och Davor Blazevic kämpar om den andra platsen, som alltså kommer att vara som startspelare eller att sitta på bänken. Sett utifrån, och av tidigare uttagningar

»Vad är matchcoachning? Jag tycker ofta det är rena trivialiteter som tas upp i kritiken.«

att döma, anar man att den som går förlorande här är Davor Blazevic. Stefan säger att det fortfarande är öppet.

– Davor är en jävligt bra målvakt, han vann många matcher åt oss 2019. Jag tycker att han haft otur att drabbas av skador, får han vara hel är han definitivt en allsvensk målvakt.

Relationen sportchef/tränare är givetvis en del av det dagliga arbetet, men det känns skönt att höra att det är tränarduon som initierar vilken spelmodell som funkar bäst för just det här laget. Men hur är det med andra hänsyn som ska tas? Vi har nämnt att det finns önskemål om talangutveckling i Hammarby, både genom spelare från egna led och det scoutingarbete som just nu har västafrikanskt fokus. Där finns ju också det rent ekonomiska intresset som klubben har av att förädla spelare för att sedan sälja på en internationell marknad.

– Det kan vara klurigt. Även om en spelare har potential så uppfylls den inte alltid och skulle jag spela 18-åringar samtidigt som vi hamnar långt ner i tabellen – ja då är det någon annan som drar nytta av mina laguttagningar. Själv kommer jag inte att ha kvar jobbet. Målsättningen som jag jobbar efter är att vi ska vara topp tre i Allsvenskan. Det finns en risk med att vi också har ett intresse av att sälja spelare och att det slår över. Men vi har vettiga människor som sitter högre upp och som förstår det här. Och vinner vi inte matcher så blir ju talangerna inte heller lika värdefulla på marknaden.

Du har ju varit tydlig redan från början att tränarjobb oftast slutar med att man får sparken. Och förra säsongen var det många som kritiserade dig. Kände du då att smekmånaden var över?

– Nja, jag har egentligen fått mycket skit redan från början. I en av mina första träningsmatcher förlorade vi med 1–4 mot Frej. Då smällde det ordentligt i telefonen. Generellt tycker jag att ledningen varit jättebra mot mig men man vet ju hela tiden att det oftast är lättaste vägen att låta tränaren gå.

En av de saker många fans reagerat över är vad som anses vara din passivitet på tränarbänken.

– Det som är charmigt när det går bra är dåligt när man förlorar. Vad är matchcoachning? Är det att gutturalt stå upp och skrika eller att vara en konstruktiv problemlösare? Jag tycker ofta det är rena trivialiteter som tas upp i kritiken. Men det speglar egentligen bara hur mycket det betyder för fansen om man vinner eller förlorar.

Man måste säga att du är väldigt tillgänglig för media och oss supportrar.

– Jag tycker framför allt att det viktigt att ställa upp för supporterrelaterade saker, man måste ha respekt för supportrarna. Man är klubben, man måste vara där. Och jag vill alltid svara på kritiska frågor men ibland känner jag att den som frågar – vare sig det är supportrar eller medier – bestämt sig för vad de vill ha för svar i förväg. Ibland pratar jag nog över folks huvuden när det gäller fotbollstaktiska utläggningar.

Långt ifrån alla tränare är så öppna som du när det gäller att berätta om lagets taktik och spelfilosofi.

– Oftast har man som tränare koll på hur de andra lagen spelar, det är sällan man blir överraskad. Jag och Jocke kollade hur många gånger vi haft helt fel i våra genomgångar av motståndet och kom fram till att det hänt två gånger. Och jag tror att de andra tränarna är lika duktiga. Men jag skulle aldrig lämna ut något specifikt i förväg om jag trodde att det skadade våra möjligheter att vinna matchen.

Innan nuvarande uppdrag var du ungdomstränare och A-lagstränare i BP. I den här rollen är du en offentlig person på ett helt annat sätt – hur är det att leva med den biten?

– Jag skulle välja bort just det om jag fick men samtidigt är 99% av alla som kommer fram till en trevliga. Och man måste ge av sin tid när folk vill prata. Jag ser det som att jag i den här rollen är ambassadör för klubben. Och det finns betydligt sämre saker i livet än att vara ambassadör för Hammarby. ■